

NOTULEN

Van de **Algemene Ledenvergadering (ALV)** van de **Gepensioneerdenvereniging UWV (GVU)**, gehouden te Baarn op **21 maart 2012**

Deelnemers:

Bestuur: mevrouw M. Herinx (*penningmeester*) en de heren M. Passieux (*voorzitter, tevens lid van de Deelnemersraad van het pensioenfonds*), J.W.A.M. Fraza (*tevens lid van de Deelnemersraad van het pensioenfonds*), M. Koopmans (*notulen*) en J.W. Koten (*secretaris.*)

Leden: de dames H. Beldman, J. Bos, G. Ensing, S.H. Elissen-Verkerk, J.H.M. Kupecz-Mogendorff, P.A.A. van der Weide, M.E. van Werkhoven en G. Wiechmann en de heren J.T. van Angeren, J.G.H.M. de Bekker, A.C.P. van de Berg, H.J. Bouwknecht, P.W. Broeksteeg, J.P.M. van Dam, T.R. Garritsen, A.C. Huizenga (*tevens lid van de Deelnemersraad van het pensioenfonds*), H.A.M. Hulshof, J.C. Janssen, H.D. de Jong, D. Klazema, S. Korteweg, Ph. B. Kuijer, W. Kuipers, T. Liberton, E.G.L. Loos, A.M.M. Manse, P.C. van Meerten, F.A.J.M. van Morselt, A.J. Niessink, J.N. Niestadt, O. Olofsen, F. Oudmaijer, J.H.E. Paffen (*tevens lid van het Bestuur van het pensioenfonds*), H. Paulissen, J.G.A. van de Pavoordt, H. Rosing (*tevens lid van het Bestuur van het pensioenfonds*), P.J. Rutten, H.W.P.P. Schmitt, A.J. Slootweg (*tevens lid van de Deelnemersraad van het pensioenfonds*), J.C.F. Stoop, A.J.M. van Straalen, W.J.L. van de Ven, J.J.R. van de Weg, P.A. van Willigen, T.P.M. van der Zee (*tevens lid van de Deelnemersraad van het pensioenfonds*) en J.D.L. Zoetelief.

Afwezig met bericht van verhindering:

A.W.M. Kok (*lid van het Bestuur van GVU en tevens lid van het Bestuur van het pensioenfonds*) en C.J.M. van Oorschot.

---

1. Opening en vaststelling agenda

De *voorzitter* opent de vergadering en verwelkomt de deelnemers, speciaal het erelid, de heer Hulshof, ooit initiatiefnemer van GVU en alle leden van GVU die voor het eerst deelnemen aan de ALV. Na te hebben gememoreerd dat GVU dit jaar het 12 ½ jarig bestaan viert stelt hij de leden van het Bestuur van GVU voor, evenals de vertegenwoordigers van GVU in het Bestuur en de Deelnemersraad van het Pensioenfonds. In dit verband merkt hij nog op dat de heer Paffen de heer Koks heeft opgevolgd als bestuurslid van het pensioenfonds. De heer Paffen was plv. bestuurslid en is in die hoedanigheid opgevolgd door de heer Rosing. Voorts zijn de heer Slootweg en hijzelf op voordracht van de deelnemersraad herbenoemd in het Verantwoordingsorgaan.

Op zijn verzoek worden vervolgens de leden van GVU die het afgelopen jaar zijn overleden herdacht met enige ogenblikken stilte.

Hij stelt vervolgens vast dat de agenda voor deze vergadering geen wijziging behoeft te ondergaan.

2. Verslag van de vergadering van 30 maart 2011

Dit verslag wordt goedgekeurd en vastgesteld met inachtneming van de volgende correcties:

- In de derde regel van de tweede alinea van punt 1 op pag. 1 dient 'pensioenbureau' te worden gewijzigd in 'bestuursbureau';
- In de tweede en derde regel van de laatste alinea van punt 2 op pag. 2 moet 'tweewekelijks abonnement op het financieel dagblad voor acht euro' worden gewijzigd in 'een abonnement van zes weken op het financieel dagblad voor achttien euro'.

Naar aanleiding van het verslag

2.1. **Vergoedingen aan bestuursleden pensioenfonds (pag. 2. tweede alinea)**

Op de vraag van de heer *Bouwknegt* of er al een besluit is genomen over vergoeding van vacatiegeld aan de bestuursleden die de gepensioneerden binnen het fondsbestuur vertegenwoordigen antwoordt de heer *Paffen* dat er in de laatstgehouden bestuursvergadering is besloten dat er een dergelijke regeling voor deze bestuursleden dient te komen. Het bestuursbureau is doende dit verder uit te werken.

2.2. **Statuten en huishoudelijk reglement (pag. 5. punt 11)**

De heer *Bouwknegt* merkt op dat, ondanks de toezegging, de statuten en het huishoudelijke reglement nog niet zijn geplaatst op de website van GVVU. De *voorzitter* bevestigt dit en vervolgt dat zijn toezegging van kracht blijft, maar dat dit nog enige tijd vergt. Hij zal zorgen voor toezending van kopieën van deze stukken aan de heer *Bouwknegt*.

3. Mededelingen en ingekomen stukken

Er zijn mededelingen noch ingekomen stukken.

4. Terugblikken en vooruitzien

De *voorzitter* memoreert dat het afgelopen jaar voor de meeste pensioenfondsen niet gunstig is geweest. Het destijds door het pensioenfonds UWV ingediende Herstelplan leek haalbaar, maar de eurocrisis heeft het aanvankelijke herstel weer onderuit gehaald, zelfs zodanig dat afstempeling dreigde. Dankzij het feit dat DNB besloot dat voor de bepaling van de dekkingsgraad mocht worden uitgegaan van het cijfer over de laatste drie maanden in plaats van uitsluitend de stand per 31 december 2011 kwam het fonds met 100,2 boven de kortingsgrens. Daardoor is afstempeling vooralsnog van de baan. Het pensioenfonds heeft alle gepensioneerden hierover inmiddels schriftelijk geïnformeerd. Zolang de actuele rente laag blijft zal het vrijwel onmogelijk zijn om de minimale dekkingsgraad van 105 te halen. Indexering van de pensioenen valt de komende jaren dan ook niet te verwachten.

Op de vraag van de heer *Van Willigen* naar de zin van de door DNB gehanteerde rekenmethodiek in relatie tot de binnen het fonds ruimschoots beschikbare middelen antwoordt de *voorzitter* dat DNB er als toezichthouder voor heeft gekozen de actuele rente te hanteren voor de bepaling van de dekkingsgraad. De pensioenfondsen zijn gehouden voldoende geld in kas te hebben om te kunnen voldoen aan alle toekomstige verplichtingen. DNB relateert deze verplichtingen via de dekkingsgraad aan de thans geldende lage actuele rente, waardoor op dit moment sprake is van een theoretisch te kort. De pensioenfondsen willen graag van deze regel af, maar DNB, gesteund door Minister Kamps, houdt hieraan vast. Het enige lichtpunt is dat DNB nu iets meer ruimte heeft geboden door voor de bepaling van de dekkingsgraad van 2011 niet langer vast te houden aan de laatste datum van het jaar, maar toestemming heeft gegeven uit te gaan van het gemiddelde van de laatste drie maanden van 2011. Of DNB dit beleid continueert moet worden afgewacht. Een ander punt is dat Europa pensioenfondsen wil gelijkstellen aan verzekeringsmaatschappijen. Dat betekent dat de pensioenfondsen dan hogere buffers zullen moeten aanhouden, hetgeen uiteraard ongunstig uitpakt wat betreft indexering van de pensioenen.

Het is de heer *Bouwknegt* bekend dat de verzekeringsmaatschappijen de pensioenfondsen graag naar zich toe willen trekken. Hij vervolgt dat de heer *Omzigt* van het CDA poogt voldoende Europarlementariërs ervan te overtuigen dat de gelijkstelling van pensioenfondsen met verzekeringsmaatschappijen niet verstandig is. Lukt hem dit dan gaat de zaak niet door. Hij vraagt vervolgens aandacht voor het Pensioenakkoord. Wordt dit akkoord wetgeving dan komt ook het 'invaren van de lopende pensioenen' aan de orde. Naar zijn oordeel zal dat voor

veel mensen een lastige beslissing zijn, zodat advies over het al dan niet kiezen voor invaren wenselijk is. Het lijkt hem overigens niet erg waarschijnlijk dat beide opties ver uiteen lopen.

Na nog te hebben opgemerkt dat het onderwerp 'governance' in het kader van komende wetgeving na de pauze aan de orde zal komen sluit de *voorzitter* dit agendapunt af.

5. Jaarverslag secretariaat

Mevrouw *Herinx* geeft een korte toelichting waarin zij onder meer opmerkt dat, mede dankzij de bij elke pensioentoekening gevoegde informatie over GVU, in 2011 sprake was van toetreding van 95 nieuwe leden. Geen vragen vernemend stelt de *voorzitter* vast dat het jaarverslag voor kennisgeving is aangenomen.

6. Jaarrekening 2011

Mevrouw *Herinx* licht toe dat de kosten in 2011 voor het eerst hoger zijn dan €10.000. Dit wordt veroorzaakt door de donatie aan de NVOG ad €1.000. Dit betreft een bijdrage aan de oprichting van de Stichting Pensioenfatoen. Deze Stichting behartigt de belangen van de leden van de NVOG met betrekking tot negatieve aspecten voor de gepensioneerden voortvloeiend uit het Pensioenakkoord.

Onder verwijzing naar de passiva op de balans zou de heer *Niestadt* graag vernemen waarop de reservering bijzondere uitgaven ad €15.000 betrekking heeft. Hetzelfde geldt voor de reservering belangenbehartiging ad €1.500. Daarnaast zou hij graag vernemen wat het bestuur beoogt met de almaar toenemende algemene reserve.

De *voorzitter* bevestigt dat het eigen vermogen nog steeds toeneemt en dat vrijwel ieder jaar wordt geïnformeerd naar het nut hiervan. Hij benadrukt dat GVU geen spaarclub is, maar dat het bestuur het noodzakelijk acht geld achter de hand te hebben wanneer zich onverhoopt een rechtszaak zou voordoen. Daartoe is de reserve bijzondere uitgaven ad €15.000 gevormd. Het bedrag ad €1.500 voor belangenbehartiging betreft het restant van het oorspronkelijk gereserveerde bedrag ad €2.500 voor de 'strijdkas' van de eerder genoemde Stichting Pensioenfatoen van de NVOG. Vooralsnog kon GVU volstaan met storting van €1.000, maar afhankelijk van de ontwikkelingen dient het restant voor belangenbehartiging achter de hand te worden gehouden.

De heer *Niestadt* vraagt naar de gang van zaken met het vermogen wanneer zich geen calamiteiten zouden voordoen. De *voorzitter* antwoordt dat geen alternatieve doelstellingen zijn bepaald. Daar er zich echter altijd een situatie zou kunnen voordoen waarin rechtshulp is vereist, is het noodzakelijk daartoe geld achter de hand te houden.

Op de vraag van de heer *Niestadt* of het bestuur een limiet heeft vastgesteld wat betreft de groei van het kapitaal antwoordt de *voorzitter* ontkennend. Vanzelfsprekend is het Bestuur bereid zich over de vaststelling van een limiet te beraden. Zou die limiet vervolgens zijn bereikt dan zou bijv. kunnen worden besloten een jaar geen contributie te heffen of de contributie te verlagen.

De heer *Van Morselt* vindt de ontwikkeling van het eigen vermogen geen punt om veel drukte over te maken. Het eigen vermogen bedraagt ultimo 2011 ca. €25.000. Uitgaande van 1.000 leden komt dit neer op €25 per lid.

De heer *Niestadt* heeft er ook geen moeite mee, maar wilde het punt slechts ter discussie stellen.

De heer *Bouwknegt* vraagt zich af of het relatief forse bedrag dat GVU aan NVOG betaalt het geld wel waard is. Er is weliswaar sprake van een capabele voorzitter, de heer Van Rooijen, maar een duidelijk beeld wat NVOG voor de leden doet heeft hij niet.

Voor informatie over NVOG verwijst de *voorzitter* naar de website van deze organisatie. Hij benadrukt dat het bestuur volledig achter de doelstellingen van NVOG staat en licht toe dat deze een plaats heeft in het CSO, de commissie die overleg pleegt met de overheid over de belangen van ouderen. GVU heeft de aansluiting bij NVOG beslist nodig en de financiële bijdrage is absoluut goed besteed. In dit verband noemt hij nogmaals de door NVOG opgerichte Stichting Pensioenfatoen. De aan deze stichting betaalde bijdragen zijn onder meer gebruikt voor een verkennend juridisch onderzoek naar het ongewenste 'invaren' van de lopende pensioenen in het pensioenakkoord. Zonodig zal dit worden bestreden tot en het Europese Hof toe.

De heer *Bouwknegt* acht een advies van GVU aan de leden met betrekking tot de problematiek van het 'invaren' wenselijk. De *voorzitter* zegt dit toe als het aan de orde is.

De heer *Van Willigen* vindt dat het bestuur van GVU de vinger goed aan de pols moet houden wat betreft de aanwending van de aan NVOG en Stichting Pensioenfatoen betaalde bedragen. Duidelijk moet zijn dat dit geld nuttig wordt besteed.

De *voorzitter* antwoordt dat dit nauwlettend in het oog wordt gehouden.

Volgens de heer *Korteweg* is de noodzakelijke ontwikkeling van het eigen vermogen afhankelijk van de verplichtingen en de risico's. De risico's zijn niet altijd duidelijk, maar wat betreft financiering van een onverhoopt juridische conflict zou een rechtsbijstandsverzekering kunnen worden afgesloten.

De *voorzitter* zegt dat dit in het verleden al eens eerder is geopperd en ook uitgezocht. Dit blijkt een vrij dure verzekering te zijn waarbij het ook nog sterk de vraag is in hoeverre deze bij een eventueel conflict van nut is.

De heer *Bouwknegt* merkt op dat zich onder de gepensioneerden van UWV vrij veel juristen bevinden. Het zou verstandig zijn daaruit een clubje te formeren dat het bestuur in voorkomende gevallen van advies zou kunnen dienen. De *voorzitter* vindt dit een goed idee.

De heer *Tjeertes* memoreert dat in de jaarvergadering van 2010 uitvoerig is gesproken over de wenselijke hoogte van het eigen vermogen. Toen is vastgesteld dat een bedrag van circa €7.500 nodig is i.v.m. het eventueel opheffen van de vereniging.

De *voorzitter* bevestigt dit. Mede om deze reden is het wenselijk het eigen vermogen op een redelijk niveau te houden.

7. Verslag Kascommissie

De heer *Tjeertes* deelt mee samen met de heer Hekscher de boeken van de vereniging te hebben gecontroleerd. De ontvangsten en uitgaven zijn beoordeeld evenals de boekingsstukken. Alles is goed gedocumenteerd, zodat de Kascommissie de vergadering voorstelt de jaarrekening van 2011 goed te keuren en het bestuur decharge te verlenen.

De heer *Bouwknegt* vraagt wanneer de jaarrekening is gewijzigd, daar in het Overzicht van Begroting en werkelijke Kosten en Opbrengsten voor de contributie aan NVOG voor 2010 een bedrag wordt aangehouden van €3.692 terwijl het volgens de jaarstukken van 2010 €3.529 was. Na vaststelling van de jaarstukken mogen erin principe geen wijzigingen meer plaatsvinden.

Mevrouw *Herinx* zegt dit te zullen uitzoeken en de uitkomst zonodig in het verslag van deze vergadering te zullen opnemen. ***Uit dit onderzoek is gebleken dat er geciteerd is uit een vóór de ALV 2011 vervangen document.***

De *voorzitter* constateert dat, los van deze opmerking, de ALV het bestuur decharge verleent.

8. Benoeming leden Kascommissie

De *voorzitter* deelt mee dat de heren Van Eijsden en De Ruijter, die beiden heden niet aanwezig konden zijn, zich hebben aangemeld voor deze commissie. Als reserve staat nog de heer De Leeuw van Weenen genoteerd.

9. Begroting 2012

Na een korte toelichting van mevrouw *Herinx*, waarin onder meer aan de orde komt dat de begroting van 2012 ten opzicht van de begroting van 2011 met €600 is gestegen stelt de *voorzitter* vast dat de vergadering instemt met deze begroting.

10. Vaststelling contributie 2013

De *voorzitter* stelt vast dat de vergadering instemt met het voorstel de contributie voor 2013 te handhaven op €12. Hij vervolgt dat een van de leden uit oogpunt van kostenbesparing de suggestie heeft gedaan voortaan geen acceptgiro meer te sturen aan de leden van wie het e-mailadres bekend is, maar te volstaan met uitsluitend een factuur per e-mail. Hij zou graag vernemen hoe de vergadering hierover denkt.

Op de vraag van de heer *Oudmaijer* naar de peildatum van de verzending en of het niet beter is dat de leden de betaling zonder e-mail of factuur zelf in het oog houden antwoordt de *voorzitter* dat het gebruikelijk is eind november / begin december aan te houden voor de verzending.

Wat betreft zelfstandige betaling door de leden merkt mevrouw *Herinx* op dat de betalingen wel herkenbaar moeten zijn met het oog op de administratieve verwerking.

De heer *Loos* merkt op dat rekening moet worden gehouden met het voornemen van de banken te stoppen met acceptgiro's. Betaling zonder meer aan de leden overlaten werkt naar zijn oordeel niet. Dat zal ertoe leiden dat toch vaak een herinnering moet worden verstuurd.

De *voorzitter* beaamt dat van een acceptgiro een manende werking uitgaat. Toch pleit hij ervoor om de leden die dit wensen een factuur per e-mail toe te sturen. Van ongeveer 50% van de leden is een e-mailadres bekend. Van de leden van wie geen e-mailadres bekend is of leden die een factuur per e-mail niet op prijs stellen zal de huidige systematiek van een acceptgiro vooralsnog worden gehandhaafd.

De heer *Stoop* stelt voor in eerste instantie een e-mail te sturen. Is niet voor een bepaalde datum betaald dan kan alsnog een acceptgiro worden toegestuurd.

De *voorzitter* zegt dat dit nader kan worden overwogen. Het bestuur zal zich over deze zaak nog nader beraden.

11. Bestuursverkiezing GVU

De *voorzitter* deelt mee dat mevrouw Herinx en de heer Kok volgens het rooster dienen af te treden als bestuurlid. Beiden stellen zich herkiesbaar. Hij stelt vast dat de vergadering instemt met herbenoeming van beide leden.

12. Wat verder ter tafel komt

12.1. **Notitie van de heer Slootweg, van belang voor een vast omschreven categorie gepensioneerden**

De *voorzitter* benadrukt dat deze notitie slecht van belang is voor de daarin gedefinieerde, beperkte doelgroep. Deze heeft te veel premie betaald en kan dit terugvorderen bij het pensioenfonds. Hij bedankt de heer Slootweg voor zijn bereidwilligheid de betreffende leden hierop te attenderen.

12.2. **Brief Bestuur Pensioenfonds inzake informatiebijeenkomsten**

De *voorzitter* memoreert deze, aan alle gepensioneerden verzonden, brief waarin zij worden uitgenodigd voor informatieve bijeenkomsten in diverse plaatsen, verspreid over het land. Enkele van deze bijeenkomsten hebben inmiddels al plaatsgevonden en bij een daarvan is hij aanwezig geweest. Het gaat over de toekomstige situatie van het pensioenfonds. Voorts wordt de mogelijkheid geboden vragen te stellen en ook is er ruimte voor discussie. Het is een goed initiatief met als bijkomend voordeel dat het mogelijkheden biedt om gepensioneerden, die niet op de hoogte zijn van het bestaan van GVU, lid te maken. Hij heeft flyers uitgereikt en de eerste resultaten daarvan zijn merkbaar via nieuwe aanmeldingen.

Op de vraag van de heer *Stoop* of GVU een verslag maakt van deze bijeenkomsten antwoordt de *voorzitter* ontkennend. Hij sluit niet uit dat het pensioenfonds dit mogelijk wel doet.

Mevrouw *Herinx* merkt op dat mogelijk verslag wordt gedaan op de website van het pensioenfonds.

13. Rondvraag

13.1. **Benoeming nieuwe voorzitter pensioenfonds**

De heer *Bouwknegt* memoreert dat de huidige voorzitter van bestuur van het pensioenfonds per 1 juli a.s. vertrekt. Volgens een artikel in het periodiek NPN verloopt de selectie van bestuursleden van pensioenfonds vaak minder correct. Zaken als aanname en ontslag zou moeten lopen via de Raad van Toezicht. Het lijkt hem van belang er goed op toe te zien dat de werkgever dit correct regelt. Een kopie van het betreffende artikel zal hij toesturen aan mevrouw Herinx.

De *voorzitter* zegt dat volgens de statuten van het pensioenfonds de werkgever gerechtigd is de nieuwe bestuursvoorzitter te benoemen. Bij de huidige voorzitter is sprake van een combinatie met de functie van directeur HRM. Volgens de Visitatiecommissie komt zo'n gecombineerde functie een objectieve gang van zaken in het bestuur van het pensioenfonds niet ten goede. Desalniettemin is in de afgelopen jaren al veel verbeterd. Vóór 1998 waren de gepensioneerden niet vertegenwoordigd in het fondsbestuur. Op basis van het convenant kregen de gepensioneerden het recht zowel in het bestuur als in de Deelnemersraad vertegenwoordigers te benoemen. Dat was een voorsprong ten opzichte van wetgeving op dit vlak. Als gevolg van die wetgeving is het benoemingsrecht vervallen en zijn sedert enige jaren verkiezingen nodig. Dit heeft geresulteerd in de benoeming van de heren Kok, Koks en Paffen in het bestuur. Volgend jaar komen er weer verkiezingen en ook dan zal er weer sprake zijn van een lijst van gepensioneerden die zich verkiesbaar stellen voor een bestuursfunctie. Daarbij speelt dat DNB scherpe eisen stelt aan de te kiezen bestuursleden.

Als gevolg van deze kwaliteitseisen is verdere opleiding geboden. Dat geldt ook voor de vertegenwoordigers van de gepensioneerden. De huidige bestuursleden namens de gepensioneerden voldoen aan die eisen. Aan de Deelnemersraad (DR) stelt DNB nog geen eisen maar deze Raad vindt dat haar leden ‘niveau 1’ nodig om te kunnen functioneren als gesprekspartner van het bestuur. Naast het bestuur en de DR is er nog het Verantwoordingsorgaan (VO), bestaande uit twee werkgeversleden, twee gepensioneerden en twee leden namens het personeel. Dit VO zal volgens komende wetgeving worden vervangen door een Raad van Toezicht (RvT) dat inderdaad een functie krijgt wat betreft benoeming van de bestuursleden van het fonds. Het kennisniveau van deze RvT zal hoger liggen dan dat van het VO.

De heer *Bouwknegt* is het eens met de eisen die worden gesteld aan de bestuursleden wat betreft deskundigheid. Men moet weten waarover men het heeft.

13.2. **Tegemoetkoming contributie GVV**

Het voorstel van de heer *Van Dam* om (nieuwe) gepensioneerden die het financieel wat moeilijk hebben tegemoet te komen wat betreft de contributie zal door het bestuur in overweging worden genomen. De indruk bestaat dat de kosten over het algemeen geen bezwaar vormen voor het lidmaatschap.

13.3 **Beleidsvorming en –uitvoering**

De heer *Hulshof* merkt op dat de gepensioneerden buiten spel staan wat betreft de beleidsvorming rond de pensioenen: dit berust bij de werkgever en de vakorganisaties.

De heer *Bouwknegt* voert aan dat het pensioenfonds gehouden is de pensioenregeling uit te voeren, zoals deze is vastgesteld door de cao-partners. Het beleid is begrepen in de regeling.

De *voorzitter* bevestigt dat de gepensioneerden wat betreft de inhoud van de regeling bij de vakbonden moeten zijn. Belangrijke punten als het beleggingsbeleid en de communicatie berusten echter bij het fondsbestuur.

14. Sluiting

Na te hebben vastgesteld dat er verder geen punten meer aan de orde behoeven te komen zegt de *voorzitter* de deelnemers dank voor hun inbreng en sluit het officiële deel van de vergadering. Na de pauze zal de heer De Winter, directeur van het Bestuursbureau pensioenfonds UWV, de leden informeren over actuele ontwikkelingen op pensioenterrein.

Pauze

De *voorzitter* heropent de vergadering, verwelkomt en introduceert de heer De Winter en biedt hem de ruimte zijn verhaal te houden.

De heer *De Winter* deelt mee dat hij onder de titel Gedachten over het pensioenakkoord op persoonlijke titel zal ingaan op dit akkoord. Het gaat hier dus **niet** om de mening van het bestuur van het pensioenfonds. Hij gaat vervolgens in op onderwerpen als:

- De inhoud van het pensioenakkoord;
- Misverstanden over het huidige contract;
- Misverstanden over het nieuwe contract en
- Communicatie.

De inhoud van het pensioenakkoord betreft:

- De toekomstbestendigheid van de AOW, de houdbaarheid van het pensioenstelsel en het handhaven van een goede aansluiting van de AOW en het pensioenstelsel;
- Handhaving van belangrijke kenmerken van het pensioenstelsel als collectiviteit, solidariteit en verplichtstelling;
- Het streven naar een ambitieuze, realistische balans die zekerheid biedt, waarbij sprake is van een evenwichtige en transparante solidariteit voorzien van keuzemogelijkheden, echter tegen een stabiele, kostendekkende premie;
- Te komen tot een pensioencontract dat bestendig is voor de stijgende levensverwachting en schokbestendigheid toont wat betreft de financiële markten.

Een belangrijk misverstand rond het pensioenakkoord luidt:

- Lopende pensioenen worden vanuit een veilige haven 'ingevaren' naar een casinopensioen.

Misverstanden over het huidige contract:

- Het biedt zekerheid;
- Het is welvaartsvast;
- Er wordt een verkeerde rekenrente gehanteerd;
- De werkgevers willen niet betalen.

In dit verband gaat de heer *De Winter* in op de situatie dat de **dekkingsgraad** van de helft van de Nederlandse pensioenfondsen onder de 100% is gedaald. Daardoor hebben zij geen geld om de pensioenen te **indexeren** en volgens mededeling van DNB en de Pensioenfederatie hebben 103 pensioenfondsen voor 2013 zelfs een **korting** aangekondigd. Daarnaast zullen veel werkgevers in 2012, in tegenstelling tot de afspraken in het pensioenakkoord, wel degelijk een **hogere pensioenpremie** betalen. Daardoor zullen de loonkosten in veel sectoren waarschijnlijk stijgen. Vervolgens toont hij enkele grafieken over de (ongunstige) verhouding tussen de feitelijke en de kostendekkende premie over de jaren 2007 t/m 2011, de ontwikkeling van de rekenrente over de jaren 2007 t/m 2011, de herrekenende dekkingsgraad in verband met de toegenomen levensverwachting en de ontwikkeling van de Japanse rente, die vanaf 1990 een dalende tendens vertoont en inmiddels minder dan 1% bedraagt.

Productbelofte huidige contract:

- Het huidige contract gaat weliswaar uit van de opgebouwde aanspraken maar, zoals de praktijk nu laat zien, is korting niet uitgesloten.

Misverstanden over het nieuwe pensioencontract:

- Het leidt tot gokgedrag;
- Het is ongunstig voor ouderen;
- Het is ongunstig voor jongeren.

Productbelofte nieuwe pensioencontract:

- Vooraf is duidelijk wie de risico's draagt;
- De risico's van levensverwachting en volatiliteit op de financiële markten worden verdeeld via in het contract vastliggende reken- en verdeelregels;
- Doelstelling is inflatiebestendigheid, maar vanwege de daarvoor benodigde risico's is er ook onzekerheid over de uitkomsten;
- Een goed communiceerbaar en transparant contract op basis waarvan de deelnemers zich een goed beeld kunnen vormen over de consequenties van de pensioenregeling voor hun individuele situatie.

Ambitie en risico's in het nieuwe pensioencontract in balans brengen door:

- Voorzichtige aannames in het portefeuillerendement
- De samenstelling van de beleggingen meer of minder risicovol te kiezen;
- Het vormen van een egaliseringsreserve waarin overrendementen worden gestald;
- Een trendmatige benadering van de dekkingsgraad;
- Aanpassing van de pensioenopbouw en de pensioenuitkering aan financiële schokken, te spreiden over maximaal tien jaar.

Het contract wordt completer door:

- Toevoeging aan het pensioenreglement van de bevoegdheid tot korting van de opbouw;
- Het CAO-voorstel tot een vaste premie van 20%, waarbij het bestuur van het pensioenfonds bevoegd is het opbouwpercentage vast te stellen, met dien verstande dat 2,1% richtsnoer blijft;
- De mogelijkheid tot verlaging van de aanspraken en/of pensioenen (op pro ratobasis), maar niet van de risicodekkingen.

Indexatiestafel (volgens uitwerkingsakkoord)

<i>Dekkingsgraad</i>	<i>Indexatie/Deel ambitie</i>	<i>Korting</i>
Hoger dan 140%	t.z.t. besluiten in principe 150%	
135 – 140%	140%	
130 – 135%	120%	
125 – 130%	100%	
<i>125% spilwaarde</i>	<i>100%</i>	
120 – 125%	80%	
115 – 120%	60%	
110 – 115%	40%	
105 – 110%	20%	
95 – 105%		2%
90 – 95%		3%
85 – 90%		4%
75 – 80%		5%
Lager dan 75%		In een keer naar 75%

Oud of nieuw contract?**Oud contract**

(Schijn)zekerheid op nominale uitkering;
 Strengere eisen voor buffers;
 Risicovrije rente (hoge verplichtingen);
 Verlaging pensioen alleen in extreme situaties;
 Door niet te indexeren wordt de rekening toch betaald.

Nieuwe contract

Inflatiebescherming staat voorop;
 Risicovoller, afhankelijk van het beleid;
 Rol CAO-partijen en bestuur pens. fonds;
 Risicobereidheid afstemmen met deelnemers en gepensioneerden;
 Kans op verlaging van pensioen als gevolg van langer leven en slecht beleggingsresultaat;
 Effect wordt verzacht door wachttijd;
 Goede balans tussen generaties vinden.

Aan het slot van zijn betoog merkt spreker op dat een belangrijke vraag thans luidt of het eventueel 'invaren' van de lopende pensioenen via wet of op vrijwillige basis geschiedt. Wordt de keuze aan de deelnemers gelaten dan zal deze niet eenvoudig zijn. Duidelijk is wel dat het uitvoeren van twee regelingen niet alleen lastig zal zijn, maar ook duurder.

De *voorzitter* zegt de heer De Winter dank voor diens heldere uiteenzetting en biedt de mogelijkheid tot het stellen van vragen.

Op de vraag van de heer *Van Willigen* of de ongezonde leefstijl van jongeren aanleiding vormt tot bijstelling van de levensverwachting antwoordt de heer *De Winter* dat hieromtrent nog te weinig bekend is.

Volgens de heer *Koten* is het gewijzigde rookgedrag ook een factor die van invloed is op de levensverwachting. Daarnaast speelt het feit dat een crisis veelal ook een negatief effect heeft op het levenseinde.

De heer *Bouwknegt* heeft begrepen dat het de bedoeling is het pensioenakkoord per 1 januari 2014 in te voeren, terwijl de werkgever in 2013 ook al vernieuwingen wil invoeren.

De heer *De Winter* bevestigt dat zowel in het kader van de komende CAO-onderhandelingen als wat betreft de invoering van het pensioenakkoord nog veel zal moeten worden geregeld.

De heer *Van Willigen* vindt dat er rekening mee moet worden gehouden dat ouderen, in tegenstelling tot jongeren, weinig mogelijkheden hebben om gaten in de pensioenregeling te repareren. Daarmee zou rekening moeten worden gehouden in het kader van de ontwikkelingen met betrekking tot de pensioenregeling.

Met betrekking tot indexering van de pensioenen merkt de heer *Bouwknegt* op dat het bestuur van het pensioenfonds ook zou kunnen besluiten tot gedeeltelijke indexering.

De heer *De Winter* zegt dat volgens de huidige maatstaven volledige indexering volgt bij een dekkingsgraad van 113%. Hij bevestigt de opmerking van de heer *Koten* dat de huidige problemen mede voortvloeien uit het feit dat in de jaren negentig van de vorige eeuw te weinig premie in de pensioenpot is gestort.

De heer *Van Willigen* heeft begrepen dat het UWV niet bereid is om ouderen te compenseren voor de regeling dat het AOW pensioen met ingang van april 2012 niet langer ingaat op de eerste dag van de maand, maar pas op de verjaardag van de betrokkene.

De heer *De Winter* antwoordt dat het pensioen wel ingaat op de eerste dag van de maand waarin men 65 jaar wordt, maar dat geen compensatie wordt verleend voor de AOW die men misloopt tussen de eerste dag van de maand en de verjaardag. Men mag wel blijven werken tot de verjaardag. Het VUT-fonds biedt wel compensatie voor de gemiste AOW.

Vanuit de vergadering wordt opgemerkt dat wijziging van de vaste rekenrente van 4% in de marktrente geen betekenis heeft voor het feitelijke rendement van het fonds. Het historisch rendement lijkt hem een betere graadmeter voor het bepalen of het fonds op langere termijn aan zijn verplichtingen kan voldoen. Gelet op het huidige rendement is er weinig aanleiding om niet te indexeren of te praten over eventuele korting.

De heer *De Winter* antwoordt dat het historisch rendement weinig zegt over het rendement in de toekomst, zodat dit geen goed kompas is voor toekomstige verplichtingen.

De heer *Bouwknegt* merkt op dat wat betreft risico staatsobligaties in het verleden altijd de meest veilige belegging vormden. De huidige tijd maakt duidelijk dat dit niet langer zo is.

De heer *De Winter* stelt dat de keuze voor de beleggingen en de verantwoordelijkheid daarvoor zwaarwegende punten zijn in de huidige pensioenwereld.

De heer *Van Willigen* vraagt zich af of de berekeningssystematiek volgens het pensioenakkoord beter uitpakt dan de huidige systematiek.

De heer *Huizenga* vreest dat een hoge inflatie funest uitpakt in het nieuwe systeem, waaraan de heer *Koten* toevoegt dat de inflatie waarschijnlijk zal oplopen, omdat de geldpersen momenteel sterk draaien.

De heer *De Winter* beaamt dat een hoge inflatie zal leiden tot grote problemen. Het zal dan zeer de vraag zijn of het fonds dit kan behappen.

De heer *Bouwknegt* stelt dat een ongunstige situatie voor de gepensioneerden ook nog eens stuit op het probleem dat de gepensioneerden wel zijn vertegenwoordigd in het fondsbestuur, maar niet rechtstreeks zijn betrokken bij het CAO-overleg.

In dit verband merkt de heer *Koten* op dat de vakorganisatie als gevolg van het afnemende ledenbestand de focus tegenwoordig meer richten op jongeren en minder interesse hebben in de belangen van de gepensioneerden.

De heer *De Winter* merkt op dat de huidige leden van de vakorganisatie in het algemeen ouderen zijn. De vakbond zal hier toch rekening mee moeten houden wat betreft de belangenbehartiging.

De *voorzitter* stelt vast dat er verder geen vragen meer zijn. Hij zegt de heer *De Winter* nogmaals dank voor zijn bereidwilligheid hier vandaag aan de leden van GUV informatie te willen verstrekken over de situatie rond het pensioenfonds en over het pensioenakkoord. Hij heeft begrepen dat de heer *De Winter* hier vandaag voor het laatst zal zijn, daar hij een functie elders heeft aanvaard. Hij wenst hem daarin veel succes toe. Vervolgens sluit hij de vergadering.

3 mei 2012 M.K.